

УДК 81'42:782.421.64(410)

**Руденко В. О.,
студент,
Національний університет «Запорізька політехніка»**

**Лещенко Г. А.,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри «Іноземна філологія та переклад»,
Національний університет «Запорізька політехніка»**

ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО ПІСЕННОГО ДИСКУРСУ

Пісенний дискурс є одним із різновидів художньо-комунікативного дискурсу, що поєднує вербальний і музичний коди, виконуючи комплекс емоційних, соціальних та когнітивних функцій. У сучасній лінгвістиці спостерігається підвищений інтерес до аналізу пісенного тексту як особливої форми мовленнєвої діяльності, спрямованої на взаємодію між автором і слухачем у межах певного культурного контексту.

Домінують універсальні концепти, пов'язані з базовими людськими переживаннями: LOVE, HEART, HOME, FREEDOM, NIGHT, DREAM, PAIN, які виконують роль своєрідних культурних архетипів. Вони формують ядро семантичного поля пісенного дискурсу, забезпечуючи

його зрозумілість для широкої аудиторії. Так, тема кохання присутня в пісні групи The Beatles – «All You Need Is Love», в творчості Whitney Houston – «I Will Always Love You» та Adele – «Make You Feel My Love» та ін. Концепт HOME представлений в одноймених композиціях Майкла Бубле (Michael Bublé), Філіпа Філіпса (Phillip Phillips), Едварда Шарпа (Edward Sharpe), а також в пісні «Homeward Bound» групи Simon & Garfunkel.

Лексико-семантичні особливості англомовних пісень проявляються у використанні художніх засобів, таких як метафори, метонімії, іронія та гіперболи, що допомагають створювати образи й передавати емоції, соціально-політичні та культурні настрої. За спостереженнями Дж. Лакоффа та М. Джонсона, метафора є основним інструментом концептуалізації людського досвіду [3], а отже, у пісенному дискурсі вона не лише прикрашає текст, а й структурує його смисловий простір. Наприклад, концептуальна метафора *LIFE IS A JOURNEY* реалізується у численних англомовних піснях через лексеми *road*, *way*, *path*, *destination*, формуючи універсальний образ життя як руху. Наприклад, у пісні «My Way» Френка Сінатри (Frank Sinatra) (1969): «*I traveled each and every highway, and more, much more than this, I did it my way*» співає про людину, яка підбиває підсумки свого життя, вважаючи його пройденим гідно і творчо, незважаючи на складнощі та помилки, підкреслюючи, що важливо не боятися бути собою, і робити все по-своєму. В цій пісні структурується метафора «життя як дорога».

Характерною ознакою є також семантична економність – тенденція до вираження складних почуттів мінімальними мовними засобами. Це пояснюється тим, що частину смислового навантаження бере на себе музика, яка створює емоційний контекст висловлювання. Завдяки цьому навіть короткі вислови типу *let it be* чи *stay with me* набувають глибокого символічного змісту. Наприклад, в пісні групи The Beatles «Let it be» вислів «*let it be*» повторюється багаторазово, що символізує прийняття, вітху та надію, що все буде добре.

Емоційне забарвлення текстів пісень відіграє вирішальну роль у впливі на слухачів. Воно створюється за допомогою експресивної лексики, особливого ритму та інтонаційного виділення. Важливими елементами є вигук, повторення, зміна ритму, що допомагають передати настрій твору. Наприклад, у піснях блюзу часто зустрічаються вигук типу «oh» або «yeah», які додають тексту експресії і передають глибокі переживання виконавця. Як підкреслює українська дослідниця І. Гоцинець, «у жанрі панк-року можна помітити часте використання енергійних вигуків, які підкреслюють протестний характер музики» [1, с. 76].

Пісенний текст функціонує за законами художнього мовлення, але має власні стилістичні параметри. Як слушно підкреслює М. Стерлікова, «стилістичні фігури, зокрема риторичні питання й інверсія, додають виразності, роблять тексти динамічними та емоційними... фонетичні засоби, такі як ритм, рима й алітерація, підсилюють вплив пісень, як у композиціях The Beatles» [2, с. 216].

Серед стилістичних прийомів часто зустрічаються повтори для підсилення емоційного ефекту (The Beatles – «*Hey Jude*»: «*Na-na-na-na-na-na-na, hey Jude!*») та риторичні питання для соціального протесту (Marvin Gaye – «*What's Going On*»: «*What's going on?*»). Гіперболи, алітерації та еліптичні конструкції роблять тексти мелодійними та легко сприйнятими (Whitney Houston – «*I Will Always Love You*»: гіперболічний вираз «*I will always love you*» підкреслює силу почуттів).

Пісенний дискурс є унікальним явищем, що поєднує мовні та немовні елементи, зокрема текст і музику, які разом створюють особливий комунікативний простір. Його специфіка полягає в тому, що сприйняття змісту відбувається не лише через вербальну складову, а й завдяки ритму, мелодії, інтонації та навіть тембру виконавця.

Отже, пісенний дискурс поєднує в собі лексико-семантичну глибину, стилістичну виразність і музичну емоційність. Його специфіка полягає у тісній взаємодії вербального й невербального рівнів, що забезпечує потужний комунікативний і естетичний вплив. Мовні засоби в піснях не лише формують смисл, а й віддзеркалюють культурні цінності, тоді як музика виступає провідником емоційного змісту, створюючи цілісний художній образ. У результаті пісенний дискурс постає як унікальний тип мовно-культурної діяльності, у якому слово й музика функціонують у гармонійній єдності, розкриваючи світ людських почуттів і колективних уявлень про дійсність.

Література

1. Гоцинець І. Л. Асоціативність та образність у семантичній структурі слова. Рідне слово в етнокультурному вимірі. *Матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції (17–18 жовтня 2013 р.)*. Дрогобич, 2013. С. 75-80.
2. Стерлікова М. С. Особливості вживання дієслів у пісенному дискурсі. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка*. Сер.: Філологічні науки (мовознавство). 2018. № 9. С. 215–219.
3. Lakoff J., Johnson M. *Metaphors We Live by*. Chicago : University of Chicago Press, 1980. 256 p.